

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Česká republika a Srbsko

Obchodně ekonomická spolupráce a její perspektivy

Jiří Král

Velvyslanectví České republiky v Bělehradě

Obsah

Současná ekonomická situace Srbska

Stav obchodní spolupráce

- vzájemný obchod zbožím
- vzájemný obchod službami

Investice

- investiční prostředí v Srbsku

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce

- příležitosti
- rizika
- doporučení

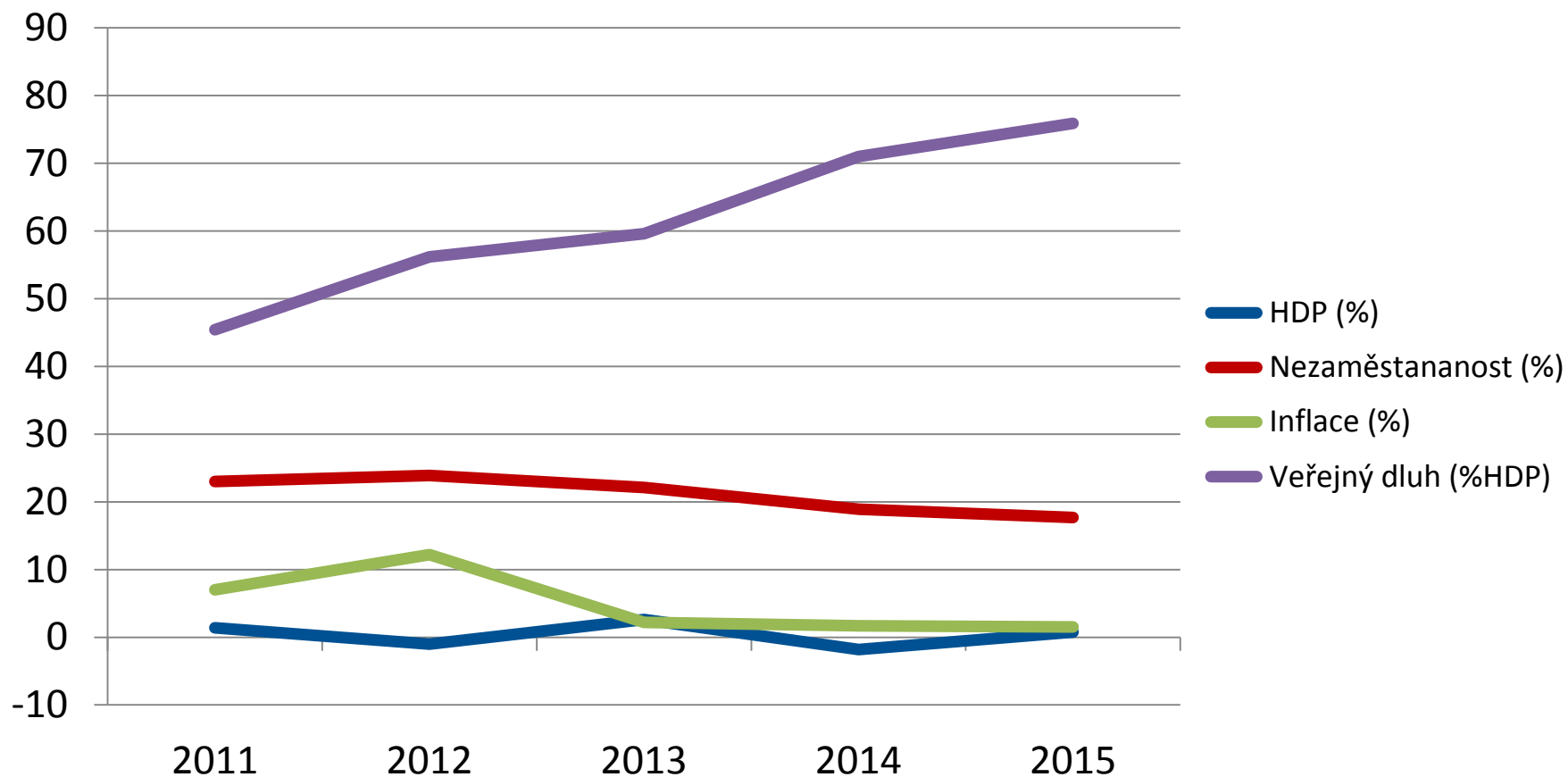
Možnosti podpory

- rozvojová spolupráce
- institucionální podpora – velvyslanectví, CzechTrade
- mezivládní smíšená komise

Současná ekonomická situace Srbska

vývoj hlavních ekonomických ukazatelů

Současná ekonomická situace Srbska

charakteristika ekonomiky

Nominální hodnota ekonomiky

- 3. největší ekonomika bývalé Jugoslávie – velikost srovnatelná s Jordánskem nebo Ázerbájdžánem

Hodnota ekonomiky dle parity kupní síly

- Největší ekonomika bývalé Jugoslávie – velikost srovnatelná s Guatemalou nebo Tuniskem

Ekonomický růst

- 3.8 % (Q1-2016)
- 4-5 % (očekávaný vývoj v budoucnosti)

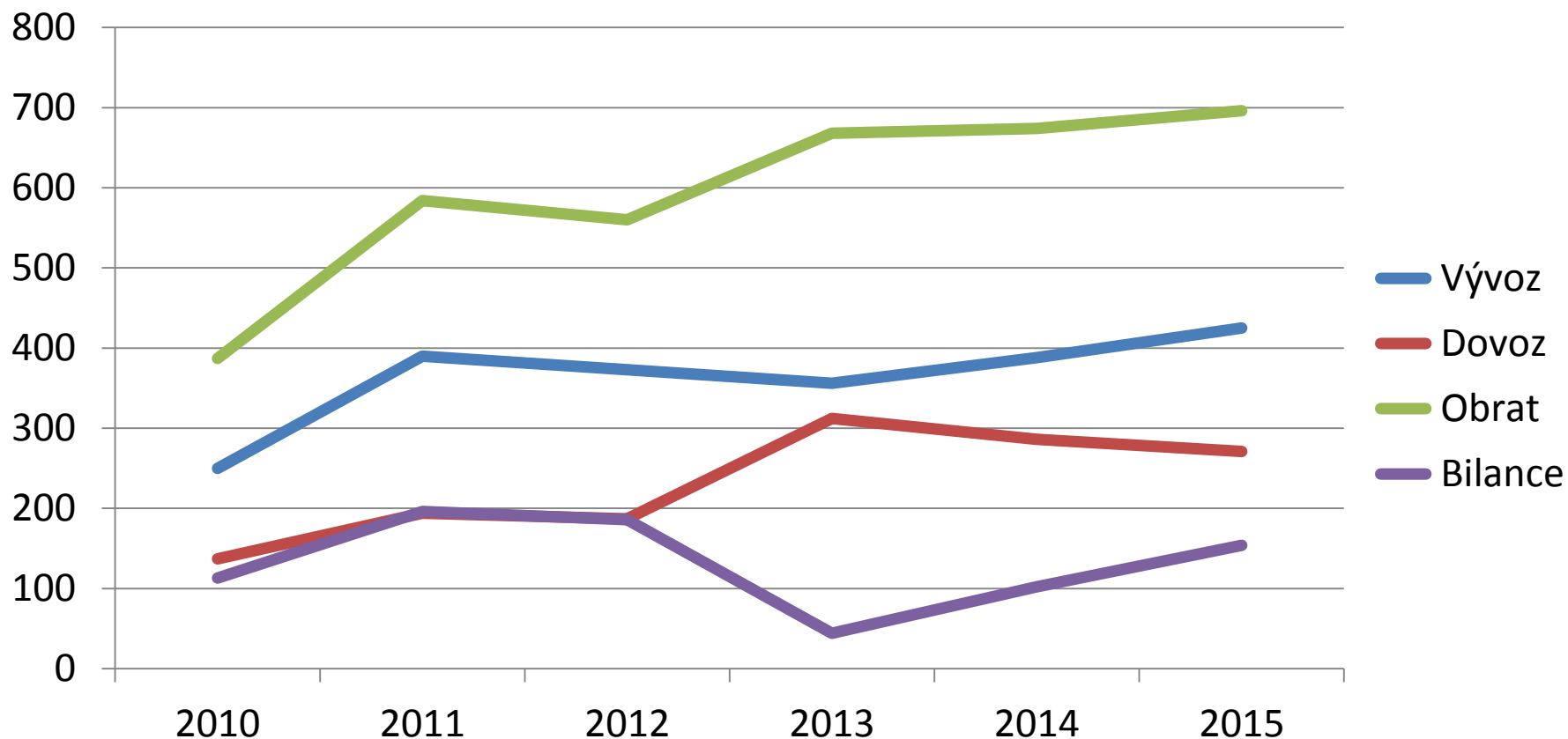
Negativní obchodní bilance

- Největší partneři – Německo, Itálie a Rusko

Účast v CEFTA a dohody o volném obchodu s EU, Ruskem, Běloruskem a Tureckem

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím mezi ČR a Srbskem v mil EUR

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím – Export

Nejvýznamnější položky vývozu z ČR do Srbska v roce 2015:

Kód	Zboží	Hodnota v tisících €
2716	Elektrická energie	68 635
8703	Osobní auta a motorová vozidla	64 019
8527	Přijímací přístroje	14 032
8471	Stroje	13 355
2711	Zemní plyn a plynné uhlovodíky	12 254
8528	Monitory, projektory a přijímače	10 906
8544	Dráty, kabely či vodiče	9 123
8708	Části a součásti vozidel	8 670
8507	Elektrické akumulátory	7 201
2704	Koks či polokoks	6 985

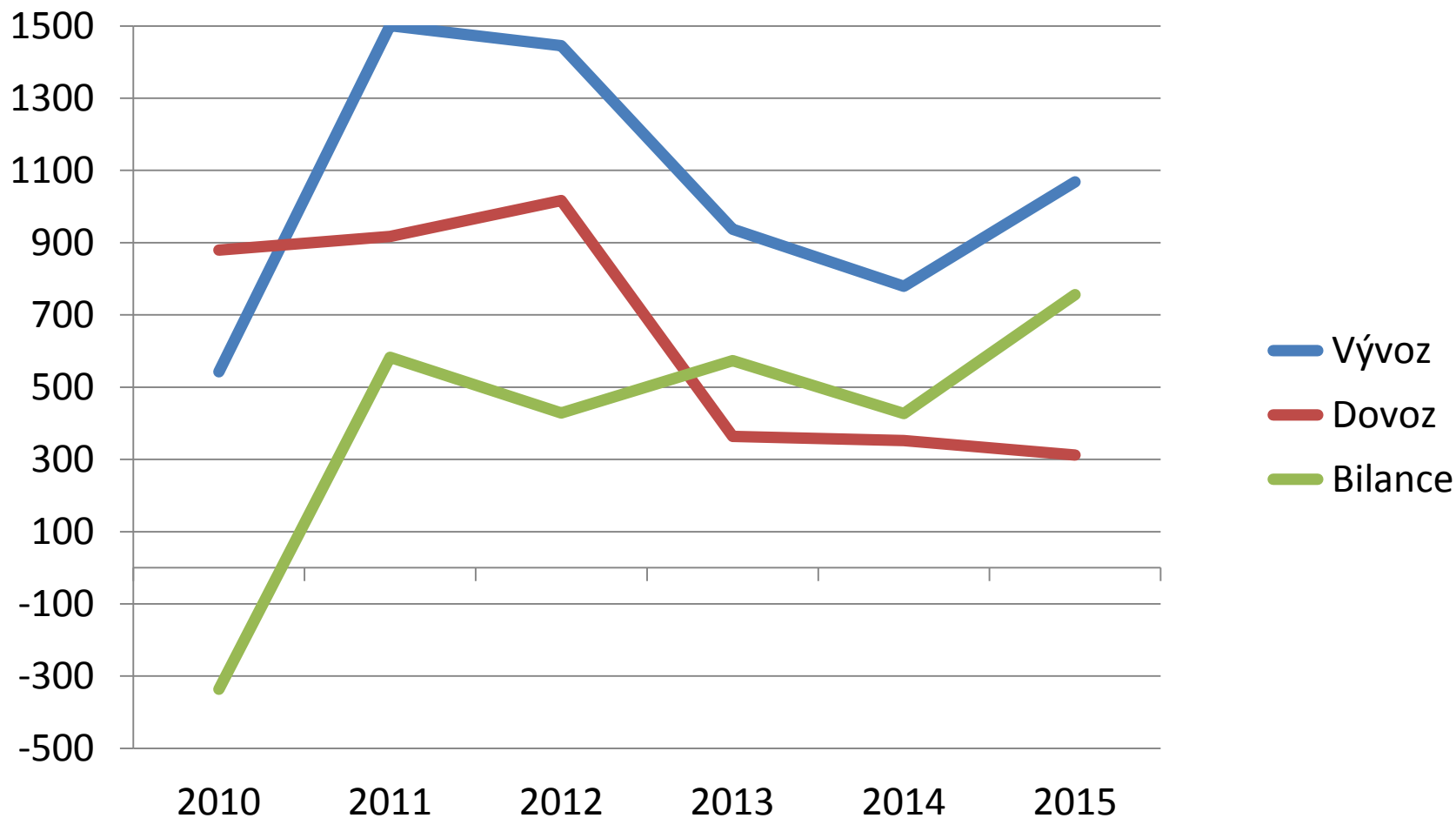
Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím – Import

Nejvýznamnější položky dovozu do ČR ze Srbska v roce 2015:

Kód	Zboží	Hodnota v milionech €
9401	Sedadla	58 183
2716	Elektrická energie	57 750
3917	Trouby, trubky či hadice	13 637
4011	Nové pneumatiky z pryže	12 622
8418	Chladničky, mrazicí boxy a čerpadla	8 499
8703	Osobní auta a motorová vozidla	8 094
7208	Výrobky z železa a oceli	7 345
8501	Elektrické motory a generátory	6 850
7409	Desky, plechy a měděné pásy	5 495
7403	Rafinovaná měď a měděné slitiny	5 089

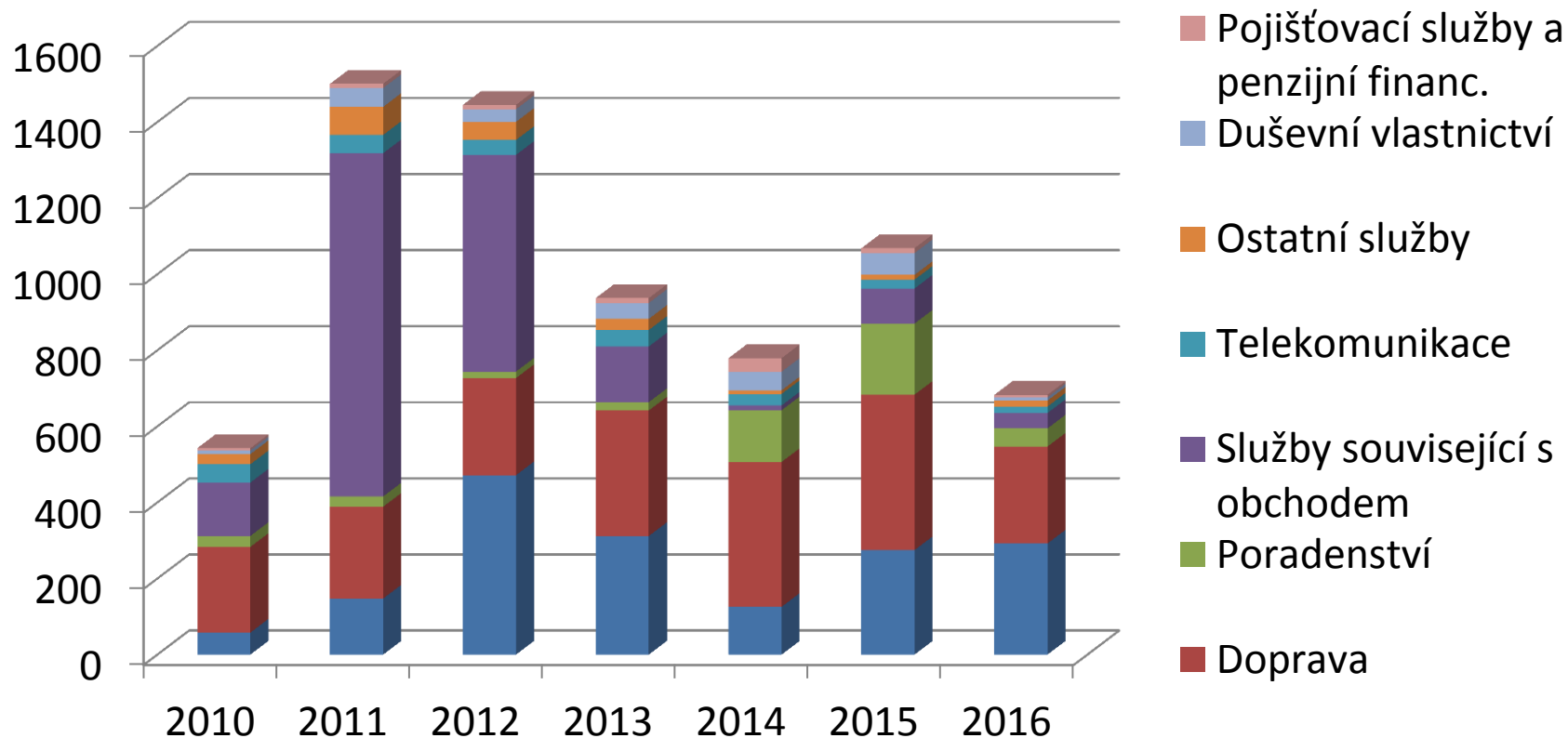

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami mezi Českem a Srbskem (v mil Kč)

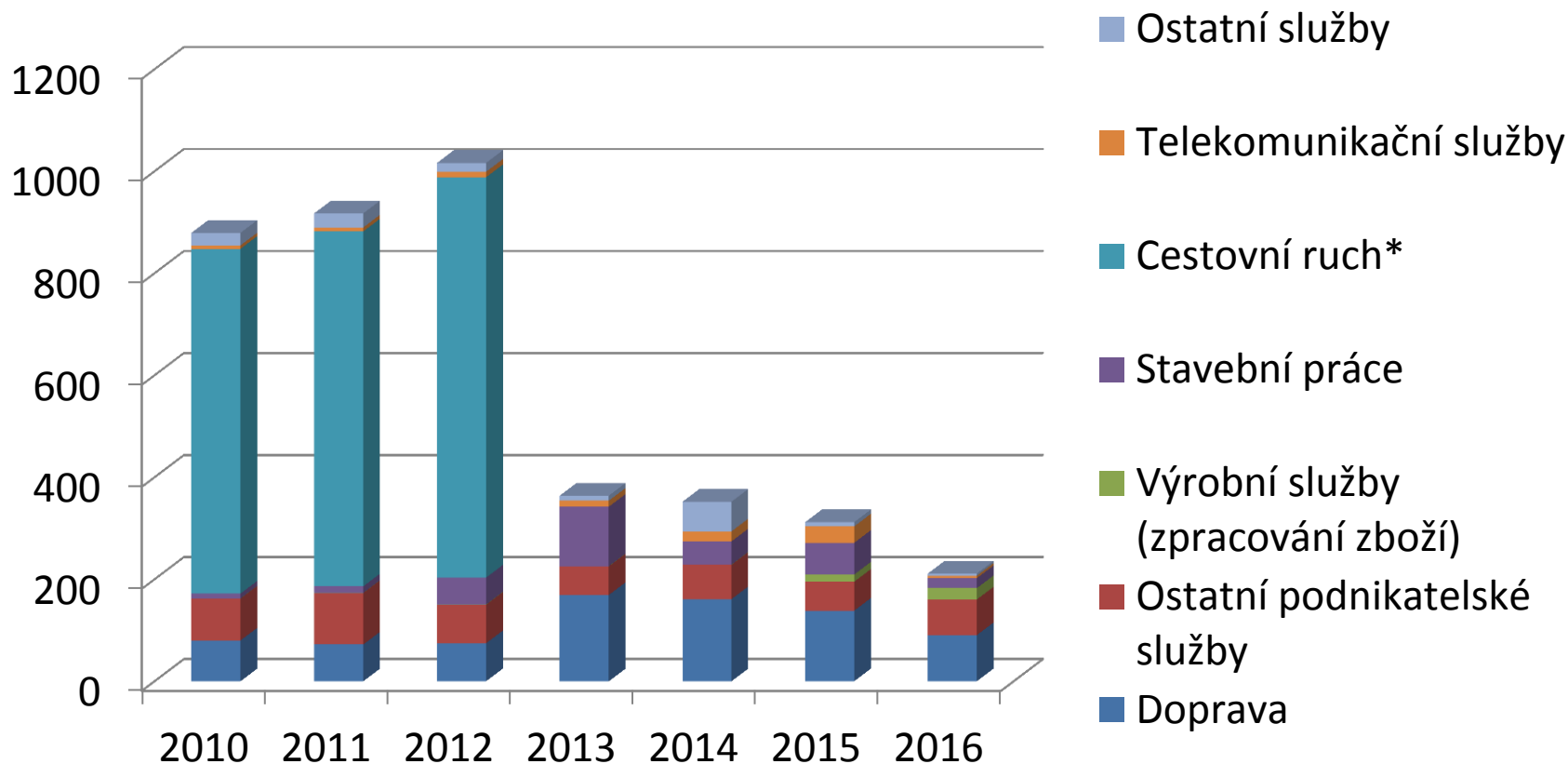

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami (mil Kč) - Vývoz

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami (mil Kč) - Dovoz

* U položky došlo ke změně metodiky

Investice zajímavá příležitost

Dosavadní vývoj investic je hluboko pod potenciálem

- Zajímavé teritorium nejen pro české firmy
- Solidní růst ekonomiky – šance na slušné zhodnocení
- Srbsko má investiční potenciál pro velké, střední i malé podniky
- Dokončuje se privatizace a probíhají strukturální reformy

Investice v Srbsku vyžaduje neustálou péči

- Dynamicky se mění legislativní prostředí i podmínky na trhu
- Specifika privatizovaných podniků

Vývoj investic z Česka do Srbska v mil EUR v jednotlivých letech:					
	2010	2011	2012	2013	2014
Investice CZ-RS	13,4	14,0	16,3	15,9	25,2

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce vynikající úroveň vztahů

Pozitivní a dlouhá historie

- Intenzivní obchodní vztahy Československa a Jugoslávie
- Podobný jazyk a kultura (zejména Vojvodina)

Solidní smluvní základna

- Všechny klíčové mezinárodní dohody v oblasti obchodu
- Platforma pro řešení akutních problémů – smíšená mezivládní komise

Geografická blízkost

Intenzivní výměna návštěv na nejrůznějších úrovních

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce strojírenský průmysl

- Celková modernizace zpracovatelského průmyslu a obnova strojírenské základny Srbska
- Dlouhá historie dodávek (ČSSR- Jugoslávie)
- Nové stroje i repase
- Zaměření zejména na zemědělské stroje, zbrojní průmysl, automotive
- Vytváří 6% HDP, více než 20% produkce směřuje na vývoz
- Plán na podnikatelskou misi na MSV Brno

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce energetický průmysl

- Páteří jsou tepelné elektrárny na jejichž dodávkách se často podílely firmy z ČSSR
- Nízká efektivita a nevyhovující ekologické standardy
- Závazek do 2020 dodávat 27% z OZE– investice cca 2 mld. EUR
- Nové feed-in tarify
- Nevyužitý hydropotenciál cc 10 tis. GWh/rok
- Očekávaný rozvoj elektráren na biomasu a kogenerace
- **Dosud regulovaný trh energií je překážkou rychlejšího rozvoje**

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce doprava a stavebnictví

Železnice

- Příprava a realizace modernizace několika páteřních tratí
- Zabezpečení a sladění se standardy EU
- Poměrně netransparentní dohoda s Ruskem

Silniční doprava

- Dálniční napojení na Bulharsko, Řecko, Kosovo
- Částečně financováno z EU a EIB

Letecká a říční

- Rozšíření letiště Bělehrad, Ponikve (Užice) i Niš.

Stavebnictví

- Projekt Belgrade Waterfront

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce zemědělský a potravinářský průmysl

- K dispozici je asistence agrárního diplomata
pavel_svoboda1@mzv.cz, mobil: +381/(0)63388931
- Přítomnost mezinárodních řetězců a globalizace trhu otevírá prostor pro dodávky některých druhů potravin
- Poptávka po surovinách pro potravinářskou výrobu
- Technologie pro modernizaci zemědělství (zemědělské stroje, vybavení chovů, ochranné prostředky)
- Prostor pro zlepšení genofundu v živočišné i rostlinné výrobě
- Zajímavý zdroj surovin pro zpracovatelský průmysl v ČR

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce vodohospodářství, odpadní průmysl

- Chybí základní ekologická infrastruktura
- Silný tlak EU v rámci předvstupního vyjednávání
- Zanedbané systémy čištění odpadních vod – chybí až 2000 čistíren
- Pozvolný rozjezd třídění komunálního odpadu – neefektivní svoz a dotřídování odpadu
- **Značné kompetence na regionální úrovni**
- **Není to (s ohledem na další palčivé problémy) prioritou**
- **Zatím není dost silná společenská poptávka**

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce aktuální dění

Dohled MMF a EU v rámci předvstupního procesu

- Přísun prostředků z předvstupních a strukturálních fondů

Privatizace

- Zbývá privatizovat cca 170 společností

Pozvolné uvolňování trhu s elektrickou energií

- Vytvářeny podmínky pro rozvoji trhu s úspornými a zelenými technologiemi

Investiční pobídky a programy na podporu podnikání

- Agentura RAS ras.gov.rs/invest-in-serbia/why-serbia/financial-benefits-and-incentives
- „Rok podnikání“ – akce na podporu malých a středních firem

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce rizika srbského trhu

Problémy s financováním:

- Hodnocení rizikovosti OECD v 6 ze 7 skupin – drahé pojištění
- Omezení investic státu v důsledku restriktivního rozpočtu

Politická rizika

- Silná provázanost podnikání s politikou, vysoká míra korupce
- Relativně malý respekt k závazkům ze strany měst a obcí

Špatná vymahatelnost práva

- Komplikovaný právní systém s řadou protichůdných opatření
- Přílišná volnost výkladu zákonů

Několik doporučení desatero působení na srbském trhu

1. Není slovanská země jako slovanská země aneb 500 let Srbska v Osmanské říši
2. Einstein měl pravdu! – čas je velmi relativní
3. E-mailem téměř nic nevyřešíte
4. Je vhodné partnery osobně poznat
5. Srbsko není stavěné na vztahy na dálku
6. U partnerů na počátku spíše prověřovat, než důvěřovat
7. Nepodlehnout šarmu potenciálních zástupců ani jejich kontaktů -
i když je to v kombinaci s místní proslulou pohostinností těžké
8. Pozor na platební podmínky a morálku
9. Vymahatelnost práva pokulhává i za českými standardy
10. Ambasáda funguje lépe jako očkování než jako záchranná brzda

Možnosti podpory **institucionální podpora - velvyslanectví, CzechTrade**

Velvyslanectví České republiky:

- Primárně zaměřeno na oblast B2G
- Pomoc při komunikaci s orgány státu a regionů a obcí
- Pomoc při podpoře projektů či řešení problémů na politické úrovni
- Organizace proexportních akcí s účastí představitelů obou států
- Koordinace využití dostupných nástrojů podpory
- Podpora komerční návaznost rozvojové pomoci
- Agrární diplomat

CzechTrade:

- Nosné aktivity v oblasti B2B
- Nalézání vhodných partnerů a další služby
- Organizace akcí pro podnikatele, včetně účastí na veletrzích

belgrade@czechtrade.cz

www.czechtrade.rs

Možnosti podpory rozvojová spolupráce

Srbsko v pozici projektového státu (2010 – 2017)

- Projekty zaměřené na: zdravotnictví, zásobování vodou a sanitaci, životní prostředí, energetiku, ekonomický rozvoj či dopravu

Program rozvojové partnerství pro soukromý sektor a studie proveditelnosti

- zajímavý program pro vstup na trh
- podpora potenciálním zákazníkům pro zajištění financování ze třetích zdrojů

Aid for Trade

Vysílání expertů

Malé lokální projekty

Spolupráce krajů

- Jihomoravský kraj – podpora města Kragujevac a oblasti Šumadije
- Partnerství Olomouckého kraje, Královéhradeckého kraje a Ústeckého kraje

Možnosti podpory **další formy**

Mezivládní smíšená komise pro ekonomickou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci

- na straně ČR je její činnost koordinována Ministerstvem průmyslu a obchodu, na Srbské straně Ministerstvem obchodu a telekomunikací
- jednání zpravidla jednou ročně, příští se uskuteční 8.- 9. 12. 2016 v Praze
- řešení existujících problémů firem (konkrétních i systémových).

Pořádání sektorově orientovaných seminářů a workshopů s cílem prezentovat české firmy

- v rámci PROPED
- firemní prezentace.

Příprava podnikatelských misí

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Děkuji za pozornost

Jiří Král

obchodně-ekonomický úsek

Velvyslanectví České republiky v Bělehradě

commerce_belgrade@mzv.cz

telefon: +381/ (0)11 333 6209